

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 101/15
V Lucemburku dne 15. září 2015

Rozsudek ve věci C-67/14
Jobcenter Berlin Neukölln v. Nazifa, Sonita, Valentina a Valentino
Alimanovičovi

Členský stát může vyloučit z pobírání některých nepříspěvkových sociálních dávek občany Unie, kteří do tohoto státu přišli s cílem najít si tam práci

Cizinci, kteří přichází do Německa, aby tam získali sociální pomoc, nebo jejichž právo pobytu je odůvodněno pouze hledáním zaměstnání, jsou vyloučeni z pobírání dávek německého základního zabezpečení („Grundsicherung“)¹. V rozsudku Dano² Soudní dvůr nedávno konstatoval, že takové vyloučení je legitimní v případě státních příslušníků členského státu, kteří přichází na území jiného členského státu, ač si tam nechtějí najít zaměstnání.

V projednávané věci se Spolkový soud pro záležitosti v oblasti sociálního zabezpečení (Bundessozialgericht, Německo) táže, zda je takové vyloučení legitimní i tehdy, když se jedná o občany Unie, kteří přišli na území hostitelského členského státu za účelem hledání zaměstnání a určitou dobu tam již pracovali, zatímco státním příslušníkům hostitelského členského státu, kteří se nachází ve stejné situaci, jsou uvedené dávky zaručeny.

Tato otázka vyvstala v rámci sporu mezi Jobcenter Berlin Neukölln a čtyřmi švédskými státními příslušníky: N. Alimanovič, narozenou v Bosně, a jejími třemi dětmi Sonitou, Valentinou a Valentinem, narozenými v Německu v letech 1994, 1998 a 1999. Rodina Alimanovičova odjela v roce 1999 z Německa do Švédska a v červnu 2010 se do Německa vrátila. Po návratu vykonávaly Nazifa Alimanovič a její nejstarší dcera Sonita až do května 2011 několik krátkodobých zaměstnání nebo dostávaly pracovní příležitosti pouze na dobu kratší než jeden rok. Poté již výdělečnou činnost nevykonávaly. Rodina Alimanovičova následně v období od 1. prosince 2011 do 31. května 2012 pobírala dávky základního zabezpečení – Nazifa Alimanovič a její dcera pobíraly příspěvky na živobytí pro dlouhodobě nezaměstnané („Arbeitslosengeld II“) a děti Valentina a Valentino pobíraly sociální přídatky pro osoby, které nejsou práce schopné. V roce 2012 příslušný orgán (Jobcenter Berlin Neukölln) nakonec přestal dávky vyplácet, jelikož se domníval, že N. Alimanovič a její nejstarší dcera jsou jako zahraniční uchazečky o zaměstnání, jejichž právo pobytu je odůvodněné pouze hledáním zaměstnáním, vyloučeny z pobírání dotyčných dávek. Tento orgán tudíž vyloučil z pobírání příslušných dávek i ostatní děti.

V odpovědi na otázky německého soudu Soudní dvůr dnešním rozsudkem rozhodl, že skutečnost, že je občanům Unie, jejichž právo pobytu na území hostitelského členského státu je odůvodněno pouze hledáním zaměstnání, odepřen nárok na některé „zvláštní nepříspěvkové peněžitě dávky“³, jež jsou zároveň „sociální pomocí“⁴, **není v rozporu se zásadou rovného zacházení**⁵.

¹ Účelem těchto dávek je zejména zajistit živobytí oprávněných osob.

² Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. listopadu 2014, Dano (C-333/13), viz rovněž TZ č. 146/14.

³ Tyto dávky jsou definovány v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72), ve znění nařízení Komise (EU) č. 1244/2010 ze dne 9. prosince 2010 (Úř. věst. L 338, s. 35). V případě Německa jsou v nařízení uvedeny zejména dávky na zajištění živobytí v rámci základního zabezpečení pro uchazeče o zaměstnání. Spolkový soud pro záležitosti v oblasti sociálního zabezpečení dotyčné dávky kvalifikoval jako „zvláštní nepříspěvkové peněžitě dávky“.

⁴ Ve smyslu směrnice „o občanech Unie“ (směrnice 2004/38/ES).

⁵ Tato zásada je zakotvena ve Smlouvách Unie a přesně vymezena v článku 4 nařízení č. 883/2004 a v článku 24 směrnice 2004/38.

Soudní dvůr konstatuje, že dotyčné dávky jsou určeny k zajištění živobytí osob, které si ho nemohou zajistit samy, a jsou financovány nezávisle na přispívání prostřednictvím daní, i když jsou součástí systému, který upravuje i dávky k usnadnění hledání zaměstnání. Soudní dvůr zdůrazňuje, že stejně jako ve věci *Dano* je třeba tyto dávky považovat za „sociální pomoc“.

V tomto ohledu Soudní dvůr připomíná, že občan Unie se může domáhat stejného zacházení jako státní příslušníci hostitelského členského státu, aby mohl získat přístup k takovým dávkám sociální pomoci, jako jsou dávky sociální pomoci ve věci v původním řízení, pouze pokud jeho pobyt na území hostitelského členského státu splňuje podmínky stanovené směrnicí „o občanech Unie“⁶.

Co se týče takových uchazečů o zaměstnání, o jaké se jedná v projednávaném případě, Soudní dvůr konstatuje, že existují dvě možnosti přiznání práva pobytu:

Pokud je občan Unie, který požíval práva pobytu jako pracovník, **nedobrovolně nezaměstnaný poté, co pracoval po dobu kratší než jeden rok, a je zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, ponechává si postavení pracovníka a právo pobytu na dobu alespoň šesti měsíců**. Po celou tuto dobu se může dovolávat zásady rovného zacházení a nároku na dávky sociální pomoci.

Pokud občan Unie v hostitelském členském státě **dosud nepracoval** nebo pokud **uplynula doba šesti měsíců**, uchazeč o zaměstnání nemůže být z tohoto členského státu vyhoštěn, pokud může prokázat, že pokračuje v hledání zaměstnání a má skutečnou naději, že bude zaměstnán. V tomto případě **však může hostitelský členský stát odepřít poskytování všech dávek sociální pomoci**.

Soudní dvůr nakonec připomíná, že pokud má stát v úmyslu přijmout opatření spočívající ve vyhoštění nebo konstatovat, že dotyčná osoba způsobí v rámci svého pobytu nepřiměřenou zátěž pro systém sociální pomoci, je třeba zohlednit její individuální poměry⁷. Soudní dvůr ovšem zdůrazňuje, že v takovém případě, o jaký se jedná v projednávané věci, takové **individuální posouzení není nutné**, jelikož různé faktory, které charakterizují **individuální poměry** žadatele o sociální dávku, **zohledňuje samotný odstupňovaný systém ponechání si postavení pracovníka** upravený ve směrnici „o občanech Unie“ (jehož cílem je zajistit právo pobytu a přístup k sociálním dávkám). Soudní dvůr kromě toho uvádí, že otázka, zda poskytování sociálních dávek představuje pro členský stát „nepřiměřenou zátěž“, se posuzuje na základě kumulace všech podaných individuálních žádostí.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46 a Úř. věst. 2005, L 197, s. 34).

⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2013, Brey ([C-140/12](#)).